

Beeld van Hendrik de Vries als schilder moet bijgesteld

Vervolg van pagina 1

Groningen – Voor een kunsthandelaar als Cees Hofsteenge is de vondst van de complete collectie van één kunstenaar een droom. Bovendien dwingen de 32 gevonden schilderijen van Hendrik de Vries uit de periode 1920-1940 de kenners het beeld van dit dubbel talent flink bij te stellen. Tot voor kort was Hendrik de Vries bijna uitsluitend bekend als schilder van zogenaamde fantasmagorieën, visioenen van nachtmerrieachtige gedachten en seksueel geladen fantasieën. De woeste landschappen die De Vries eveneens schilderde, waren geïnspireerd op de Spaanse streek Murcia waar hij een paar maal naartoe reisde. Spanje was tevens de bron van veel van zijn gedichten waaronder de beroemde copla's, vooral de broeierig mysterieuze atmosfeer die De Vries in Spanje aantrof. Veel schilderijen zijn visualisaties van zijn dichtwerken. Dat be-

kende beeld is nu achterhaald doordat de collectie, die Hofsteenge op de zolder aantrof, niet alleen Groninger landschappen, maar vooral ook portretten bleek te bevatten.

"De schilderijen hebben veertig jaar lang ongezien op de zolder van de vorige eigenaar gestaan", aldus Hofsteenge. Hij wijst op de ogenschijnlijk gewone landschappen met boerderijen, een stadsgezicht op Groningen, impressies van de natuur, een bos, een sloot. De bekende woestheid in de expressie van Hendrik de Vries is hier teruggebracht tot een bijna poëtische werkelijkheid. Maar uit de sloot trekt een vreemde mist op, op een boerderijtje schijnt een onaards licht, in alles blijkt een visionair element aanwezig. En verrassend is een schilderij met bomen en struiken waardoorheen een storm raast.

Ook de portretten zijn uniek. Op twee ervan heeft Hendrik de Vries de Ploegkunstenaar

Wobbe Alkema afgebeeld, een ander portret toont een onbekende mannenkop. In alle gevallen hebben zij spookachtige ogen gekregen, getrouw aan de monsterkoppen die Hendrik de Vries gewoonlijk schilderde.

Het opnieuw ontdekte portret dat Jan van der Zee van Hendrik de Vries maakte, toont de dichter/schilder met een boekje op tafel. Zijn kop is nog gebruikt van een recente Spaanse reis, de achtergrond is hardgroen, het tafelblad rose. "Een ongewone kleurencombinatie voor Jan van der Zee", zegt Hofsteenge. "En dan te bedenken dat niemand aan de hand van de zwart-wit afbeeldingen van het schilderij kon vermoeden dat het zulke bijzondere kleuren zou hebben."

Hendrik de Vries (1896-1989)

Nederlands fantasmagorisch expressionisme tijdens het

interbellum Verkooptentoonstelling Kunsthandel Hofsteenge, Gedempte Zudierdiep 146, Groningen. T/m 9 december.

NHAN 4-11-80